

Ríkisumboðsmaðurin:

Majorurin í Mjørkadali tosaði ikki fyri nakran danskan myndugleika í Føroyum

Ein kanning átti at verði gjørd av støðini á Sornfelli

Landsstýrið hevur biðið Ríkisumboðsmannin

Leif Groth um eina frageiðing viðvíkjandi tí, sum næstovastin og pressuofficerurin á NATO-stoðini í Mjørkadali, B.J. Jensen, majorur, hevur sagt í eini viðtali á mánaðarblaðnum Magn, haðani útvarpið endurgav partar av samrøðuni í tíðindasendingini á miðdegi mikudagin.

Landsstýrið ynskir at fáa at vita, um danska stjórnin hevur somu sjónarmið sum majorurin, tá hann úttalar seg m.a. um eitt vápnad álop frá einari føroyskari fimtu kolonnu á støðina, um hernaðarlíga hjálp til lögregluna undir eini kravgongu, sum lögreglan ikki heldur seg kunna klára at halda skil á, og um at landsstýrið skuldi verið glaðbeint at tikið móti einum amerikanskum tilboð um gerð av einum flogvølli í Føroyum.

I skrivinum til ríkisumboðsmannin sigur Landsstýrið eisini, at tað metir úttalislíni hjá majorinum ógvuliga álvarslig, serliga tá loytingssamtýktirnar viðvíkjandi Nato-stoðini á Sornfelli verða havdar í huga.

Ríkisumboðsmaðurin Leif Groth segði í einum pressuskrivi hosdagin, at metingarnar hjá B.J. Jensen, majori, av ymskum føroyskum viðurskiftum, á ongan hátt eru áskoðanir hjá nokrum danskum myndugleika í Føroyum.

Eisini upplýsti ríkisumboðsmaðurin, at eitt samarbeiði millum Nato-stoðina og lögregluna, sum majorurin nevnr sum ein møguleika, er óhugsandi.

Fimta kolonna

I viðtalinum í Magn verður B.J. Jensen m.a. endurgivin fyri at siga:

—Viðverjandi at se eftir, at der ikke kan trænge nogen ind, som ikke må komme ind. Vi skal kunne forsvare os i en given situation, og det over vi selvfølgelig.

Og hann sigur viðari:

—I en given situation kunne det være det, vi kender som femte kolonne folk blandt den færske befolkning, som på en eller anden måde var blevet bevæbnet, og som på en eller anden måde havde tilknytning til dem, der ville angribe os. Og dermed har jeg ikke sagt noget, men vi ved allesammen godt, hvem vi tænker på, når vi siger det på den måde.

At henda sokallað fimta kolonne er so kend í Føroyum, sum majorurin her vil vera við, hevur ikki verið okkum kunnigt fyrr, og eftir hesum at doma má støðin á Sornfelli fylgja væl við í tí, sum fer fram í Føroyum.

Ovastin á støðini í Mjørkadali, Borge I. Thetmark, sigur uppá fyrispurning frá Sosialinum, at hann má taka avstand frá hesum úttalislínum, og hann undirstríkar, at støðin og mannskapið har ikki fylgir betur við í tí, sum fer fram í Føroyum, enn allir aðrir borgarar gera gjøgnum bløð og útvarp.

Hondvápn eru á støðini

Magn hevur eisini eina mynd frá vápnagoymsluni á Nato-stoðini, og B.J. Jensen sigur í viðtalinum:

—I en given situation, hvor man kommer ud for et voldeligt eller væbnet angreb eller forsøg på indtrængen, så har vi selvfølgelig vores håndvåben, og vil i en sådan situation gøre brug af dem, det er klart.

Hetta er rættiliga uppskakaandi at hoyra. Lgotingið hevur í eini samtykt mótmælt, at hermenn verða knýttir til Sornfelli- og Eiðisstoðina og noktað fyri, at krigsútgjöld verður goymd á føroyskum land- og sjóoki.

Stoðin í Mjørkadali hevur bert hondvápn, og tað kann møgulega vera ósemja um, annaðhvørt hesi kunnu roknaast sum krigsútgjöld ella ikki. Men eftir stendur so spurningurin, hvat støðin skal brúka hesi vápn til í friðartíð, tí tey eru til litla nýttu í einum vápnadum álopi uttani frá.

Onki samstarv millum støðina og lögregluna

B.J. Jensen tekur eisini soleiðis til í viðtalinum:

—Man kunne tænke sig, at til en stor demonstration, som politiet fandt, at de ikke kunne magte, ville de pakalde hjælp herfra. Og så er vi i den situation, at det kan vi ikke sige nej til, som hele systemet er.

Hetta gevur okkum ein greiðan illgruna um, at samstarv er millum lögregluna og Nato-stoðina, men hetta hevur Ríkisumboðsmaðurin, sum fyrr nevnt, sagt er óhugsandi, og tað sama sigur ovastin á støðini í Mjørkadali, Borge I. Thetmark.

Føroya landfúti, Klerens, gevur sama svar uppá fyrispurning frá Sosialinum, og hann vátar eisini, at onki samstarv nakrantíð hevur verið millum støðina á Sornfelli og lögregluna.

Landsstýrið glaðbeint

I viðtalinum í Magn framgongur eisini, at B.J. Jensen heldur, at núsitandi landsstýrið glaðbeint hevði tikið av, um amerikanarar bjóðu teimum ein nýmótans flogvøll. Hann heldur tó, at Erlendur Paturson kanska ikki hevði tikið av, men Finnboi Isaksen hevði óivað gingið inn fyrri.

I tíðindasending útvarpsins á miðdegi hósadagin varð sagt, at majorurin segði seg ikki at vera rætt endurgjavn allaðaðni, og hann visti til bandupptøkuna, sum blaðmennin á mánaðarblaðnum Magn hevur gjørt.

Einasta viðmerking blaðstjórnin á Magn, Allan Brockie, hevur til málið, er at bondini eru rætt endurgjavn, men hann leggur dent á, at viðmerkingin hjá majorinum viðvíkjandi flogvøllinum, eins og tað framgongur av greininum, eru hansara persónligu áskoðanir.

Kanning átti at verði gjørd

Hóast ríkisumboðsmaðurin hevur sagt, at metingarnar av ymskum føroyskum viðurskiftum, id koma fram í greininum, á ongan hátt eru áskoðanir hjá nokrum danskum myndugleika í Føroyum, og at eitt samstarv millum Nato-stoðina og lögregluna er óhugsandi, og hóast at ovastin á støðini á Sornfelli

tekur avstand frá úttalislísum hjá majorinum, so situr kortini ein beiskur smakur eftir greininum.

Tað er at undrast yvir, hví í allari víðu verð næstovastin og pressuofficerurin á Nato-stoðini kemur við hesum upplýsingum, um onki hald er í teimum.

Tá tilíkar hendingar fara fram í øðrum londum, er vanligt, at tær ikki bert verða tagdar burtur, men tvørturimóti verða kannaðar. Og almenningurin hevur eisini krav uppá at fáa greitt at vita, hvat er satt og ikki. Tí átti ein óheft kanningarnevnd at verði sett á kanna viðurskiftini á Nato-stoðini á Sornfelli, so vit kunnu fáa greitt at vita, hvat fer fram har.

Framhald frá síðu 13

hildu tað vera kinesarar, sum vaktu ferðafólkini, men dunið var meiri enn vanligt.

—Alt rúmið skalv, og vit máttu hálta okkum. Borð og stólar lógu hvørt um annað, og puss og kálk á veggnum og undir loftinum regnaði niður yvir okkum. Vit búðu á fimtu hædd og sluppu ikki út. Eg helt, at tann seinasta lotan var komin. Eg fát ikki, at húsinu hildu til skjálvtan. Ljósdið fór, og úttan fyri sóust snarljós. Eg metti skjálvtan til at vara í umleið ein hálvan minutt. Veggirnir ríðaðu umleið 20 sentimetrar hvønn vegin hvørt sekund, sigur Finnur Johansen.

Viðfarið varð standandi eftir á kamarinum, meðan fólkid á hotellinum tusti út á goturnar. Aftaná at alt var avhæsað, varð farið inn aftur eftir viðförunum.

Men var skjálvtin harður í Peking, so varð byurin Tang Shan meinari raktur.

Eisini føroyingar har

—Har búið eitt annað danskt ferðalag við m.o. fimm føroyingum, og tey mistu alt á hotellinum, sum rapaði saman, greiðir Finnur Johansen frá.

Hann sigur, at meðan koyrt varð út í floghavnina, haðani flogið varð til Moskva, sóust goturnar fylltar av fólki. —Men vit sóu ikki til nakran fólkskaða, tí tað var so myrkt, sigur Finnur Johansen.

Sjálvt aftaná at tey eru heim afturkomin hava Elinborg og Finnur Johansen eina óhugnaliga kenslu, sum stavar frá tí, id hendi í Peking.

—Hvorja nátt um fyra tíðina vakna vit við einari óhugnaligari kenslu. Og tað hendir, sjálvt um vit eru 8 timar aftan á kinesiska klokkutið. Vit vilja ikki uppliva slíkt aftur, endar Finnur Johansen.

—sigurd

Óli í Áarstovu

Kjartan Mohr er farin at viðganga, at tingmenn ikki tíma at lurta eftir sær longur!

Framhald frá síðu 14

hesum kvöldi. Sjálvt um vit alment endaðu kl. 22, so vóru flest øll verandi til kl. 23, tá friður skuldi vera á leguni. Meginparturin hevði sæð okkum dansað fyrr, nevniliga tann dagin hvørt land visti sitt tjóðareyðkenni. Men áhugin fyri dansinum vaks fyri hvørja visu, id varð havd á gólv.

Serliga vóru tað hini Norðarlondini, id vistu sín áhuga. Tey hildu tað vera ófatiligt, at vit kundu syngja við øllum teimum sangum, tey sungu, umframt okkara egnu, og haraftrat tvey og trí røddað.

Hetta verður ein Ólavsóka, id seint verður gloymd. Ikki bert av okkum føroyingum, men einahelst av gestunum.

Heimferðin

Á heimleiðini varð steðgað á skótamiðstöðini Auchengillan fluttu fyri Glasgow. Hetta eru fleiri nýmótans skótahús, hvørt til sitt endamál, id liggja í sera vakrari náttúru. Gekst tú upp á ein heyyg, sást tú út yvir tað vakra og nógv umtalaða Loch Lomond vatnið. Stuttligt hevði verið, um teir føroysku skótarnir høvdu slíkar møguleikar.

Men farast mátti viðari. Dagin eftir vóru vit ein túr runt í Glasgow, og síðan varð koyrt í toki alla ta næstu náttina, og vóru vit í Thurso um 11-tíðina fyrrapartin dagin eftir. Aftur hesaferð høvdu skótarnir matin kláran fyri okkum. Og tá Smyril um 4-tíðina seinrapartin 2. august fóru úr Scrabster, varð hann heilsaður farvæl við sekkjapiputunum og skotskternutum kiltum.

Um 6-tíðina morgunin eftir kundu avvarandi taka móti sínum skótum á bryggjuni í Havn. Bretlandsferðin var komin at enda. Men tey ríku minnr, id øll hava heim við á hesi áhuga-verdu ferð, verða ongantið gloymd.

Hetta var ein ferð, id gjøgnum skótahond bant tjóðir og lond nærri hvørt at øðrum.

Eyðbjørg

Útbjóðing

Vegna P.f. Polarfrøst verður hervið el-arbejðstokan í samband við byggingina av nýggja fiskavirkinum boðin út í almennari litation.

Útbjóðingartilfarið fæst móti veðhaldi kr. 500,00 við at venda sær til P.f. Leif Mohr, ráðg. verkfrøðingsvirki frá og við týsdegi 10. aug. 1976.

Litatisjonsdagurin verður mánadagin 6. sept. 1976 kl. 15.00.

Tórshavn, tann 5. aug. 1976

P.f. Leif Mohr ráðg. verkfrøðingsvirki

J.H. Schrotersgata 9—12

Box 100

3800 Tórshavn